

Asia: VN/18946/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit esityksen lakipykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

-

Kommentit esityksen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin taloudellisiin vaikutuksiin?

-

Kommentit esityksen viranomaisvaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten vapaatavoitteisen koulutuksen tallentamisen vaatimiin teknologisiin edellytyksiin tai siihen, ettei esityksessä mainittuihin opintosuorustietoihin sovellettaisi laissa valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä (884/2017) säädettyä 10 §:ä eikä 29 § 2 ja 4 momentteja tietojen luovuttamisesta tietovarannosta?

-

Kommentit esityksen muihin vaikutusten arviointeihin

Esitys vaarantaa yhdenvertaisuuden

Esitys on ongelmallinen, sillä tietojen tallentamisen mahdollistaminen on oppilaitoksille vapaaehtoista ja vaatii tämän lisäksi myös opiskelijan tekemän pyynnön oppilaitoksen ylläpitäjälle. Vapaaehtoisuuden seurauksena ei ole selvää, kuinka nyt tehtävät muutokset mahdollistavat esityksen tavoitteiden saavuttamisen. Nykyisessä muodossaan vain osa opiskelijoista pääsisi hyötymään tietojen tallentamisesta. Onkin erityisen pulmallista, että oppilaitoksien päätäntävalta (tietojen tallentamiseen liittyen) vaarantaa opiskelijoiden yhdenvertaisuuden. Etenkin alueellisesti on olemassa mitä luultavimmin merkittäviä eroja oppilaitoksien valmiuksissa tallentaa tietoja Koski-tietovarantoon.

Kommentit esityksen tietosuoja- ja tiedonhallintavaikutusten arviointiin. Onko teillä näkökulmia lakimuutoksen käytännön toteuttamiseen, kuten opiskelijalta edellytettävään pyyntöön?

-

Muut kommentit

Muutostarpeet merkittäviä

On vaikea perustella, miksi vapaan sivistystyön koulutustoiminta eroaa muusta julkisesti tuetusta koulutustoiminnasta niin merkittävästi, että tiedonkeruu toiminnan tuotoksesta perustuisi oppilaitoksien ja opiskelijoiden vapaaehtoisuuteen. Vapaan sivistystyön koulutuksen suoritustiedot tulisi viedä kaikkien osalta Koski-rekisteriin, jos toimintaa rahoitetaan edes osin julkisista varoista. Oppilaitoksien ja opiskelijoiden vapaaehtoisuudesta tiedonkeruuseen liittyen tulisi päästä eroon viimeistään siirtymäkauden jälkeen.

Esityksessä esitetään, että tietojen tallentaminen edellyttää opiskelijan pyyntöä oppilaitoksen ylläpitäjälle (mikäli tämä siis ylipäättänsä on mahdollista ko. oppilaitoksessa). Tämä esityksen kohta tulisi minimissään muuttaa niin, että tiedot viedään oppilaitoksen toimesta automaattisesti tietovarantoon, mutta henkilö voi erikseen pyynnöstä estää tietojen siirron. Näin henkilöillä olisi edelleen päätäntävalta tietojen tallennukseen liittyen, mutta tietovarantoon päivittyvät tiedot olisivat täydellisempiä.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Lausunto 1212021.pdf](#)

Hannu Karhunen
Erikoistutkija, Palkansaajien tutkimuslaitos